

Sygn. akt **VII U 348/15**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 stycznia 2016 roku

Sąd Okręgowy w Lublinie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący – Sędzia SO Lucyna Stąsik - Żmudziak

Protokolant - starszy sekretarz sądowy Wioletta Wójtowicz

po rozpoznaniu w dniu 11 stycznia 2016 roku w Lublinie

sprawy K. Ł.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w B.

o prawo do renty rodzinnej

na skutek odwołania K. Ł.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B.

z dnia 11 grudnia 2014 roku, znak: (...)

oddala odwołanie.

VII U 348/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 11 grudnia 2014 roku, Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B., na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 1440 ze zm.), odmówił K. Ł., prawa do renty rodzinnej, po zmarłym w dniu(...) roku mężu T. Ł. (1) podnosząc, że zmarły nie miał ustalonego prawa do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy ani nie spełniał warunków wymaganych do przyznania renty, ponieważ śmierć nastąpiła po upływie 18 miesięcy od daty ustania ubezpieczenia (decyzja k. 84 a.r.).

Od tej decyzji odwołanie wniosła K. Ł. domagając się zmiany decyzji i przyznania prawa do renty rodzinnej oraz nakazania organowi wypłaty zaległej renty rodzinnej za okres od 24.11.2014r. wraz z należnymi odsetkami.

W uzasadnieniu skarżąca wskazała, iż jej zdaniem mąż spełniał warunki do uzyskania prawa do renty. Do odwołania dołączyła zaświadczenie PUP o okresach zarejestrowania T. Ł. (1) jako bezrobotny i pobierania z tego tytułu przez okres od 28.07.1995r. do 27.07.1996r. zasiłku dla bezrobotnych. (odwołanie – k 2 – 5 a.s.).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując argumentację zawartą w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji i wskazując, że zaświadczenia z PUP nie ma wpływu na rozstrzygnięcie gdyż okres pobierania zasiłku dla bezrobotnych został uwzględniony w zaskarżonej decyzji. (odpowiedź na odwołanie – k. 6 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

W dniu (...) roku zmarł T. Ł. (1), mąż K. Ł. (odpis skrócony aktu zgonu k. – 76 a.r., odpis skrócony aktu małżeństwa – k. 77 a.r.).

Ostatnim tytułem do ubezpieczenia zmarłego był okres pobierania przez niego zasiłku dla bezrobotnych w okresie od 28 lipca 1995 roku do 27 lipca 1996 roku.

W dniu 24 listopada 2014 roku K. Ł., wystąpiła z wnioskiem o rentę rodzinną na swoją rzecz. Wnioskodawczyni w chwili śmierci męża miała ukończone (...) lat. Małżonkowie mieli troje obecnie pełnoletnich dzieci. Żadne z nich nie jest osobą całkowicie niezdolną do pracy i nie posiada uprawnień do renty rodzinnej. Wnioskodawczyni nie posiada żadnego własnego świadczenia. Pracowała zawodowo około 5 lat, zajmowała się wychowaniem dzieci. (wyjaśnienia na rozprawie k. 17vas)

- Na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach ZUS został ustalony okres ubezpieczenia zmarłego, który wynosił łącznie 21 lat 1 miesiąc i 15 dni w tym udowodnione 20 lat, 11 miesięcy i 23 dni okresów składkowych oraz 1 miesiąc i 22 dni okresów nieskładkowych. Organ rentowy wskazał, iż T. Ł. (1) nie miał ustalonego prawa do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy oraz nie spełniał warunków wymaganych do przyznania renty, ponieważ całkowita niezdolność do pracy powstała (...) (data zgonu), czyli po upływie 18 miesięcy od ustania ubezpieczenia (27.07.1996r.),
- w 10-leciu przed dniem powstania niezdolności do pracy od (...) nie został udowodniony jakikolwiek okres składkowy i nieskładkowy,

- na przestrzeni życia nie został udowodniony co najmniej 30-letni okres składkowy (udowodnione 20 lat, 11 miesięcy i 23 dni).

W tym stanie rzeczy wydana została zaskarżona decyzja z dnia 11 grudnia 2014 roku. (k.84ar)

W toku postępowania sądowego wnioskodawczyni dodatkowo podnosiła, że mąż ubiegał się w ZUS o rentę ale nie znała dokładnie tych okoliczności. Wskazywała, że mąż raczej po zakończeniu zatrudnienia w 1996r. nie leczył się specjalistycznie, nie chodził do lekarza i nie ma dokumentacji medycznej. Poza zarejestrowaniem się w Urzędzie Pracy nie podejmował od 1997 roku zatrudnienia.

W tej sytuacji Sąd zwrócił się do ZUS o nadesłanie dodatkowej informacji czy istotnie zmarły ubiegał się o rentę i jaki był tego wynik. Jednocześnie zobowiązano wnioskodawczynię do przedłożenia wszelkiej posiadanej dokumentacji medycznej dotyczącej jej zmarłego męża.

Dodatkowa dokumentacja medyczna została złożona, jednakże obejmowała zapisy związane z dolegliwościami po 2000 roku. (k. 21-30as)

ZUS poinformował, że zmarły nie ubiegał się o prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy w 2014 roku jak i wcześniej. W 2012 roku ubiegał się o emeryturę jednakże decyzją z dnia 02.03.2012r. odmówiono prawa do świadczenia. Na skutek złożonego odwołania w Sądzie Okręgowym w Lublinie toczyło się zainicjowane przez zmarłego postępowanie odwoławcze w sprawie VII U 2309/12 zakończone wyrokiem z dnia 18.04.2013r. oddalającym odwołanie. Sąd Apelacyjny w Lublinie wyrokiem z dnia 16.10.2013r. w sprawie III AUa 724/13 oddalił apelację T. Ł. (1) a następnie SA odrzucił skargę kasacyjną. Przed podjęciem decyzji o ustaleniu prawa do emerytury ZUS przyjął, że zmarły udowodnił na 31.12.1998r. łączny staż w wymiarze 25 lat, na który składało się 20 lat, 11 miesięcy i 23 dni okresów składkowych, 1 miesiąc i 22 dni okresów nieskładkowych oraz 3 lata 10 miesięcy i 15 dni uwzględnionych okresów uzupełniających pracy w gospodarstwie rolnym w okresach od 26.01.1966r. do 29.11.1968r. i od 10.05.1969r. do 31.12.1971r. Z zeznań T. Ł. (1) złożonych na rozprawie w sprawie emerytalnej wynika, że ostatnio pracował w 1995 roku, po tej dacie podejmował jedynie prace dorywcze, nie ubiegał się o rentę, miał jedynie ustalony lekki stopień niepełnosprawności. (informacja ZUS k. 35as, akta sprawy VII U 2309/12, w tym zeznania k. 26v, karta przebiegu zatrudnienia k. 33ae)

Postanowieniem z dnia 19 czerwca 2015 roku sąd dopuścił dowód z opinii biegłego pulmonologa, któremu zlecił zapoznanie się z aktami sprawy i dokumentacją medyczną z leczenia wnioskodawcy i na tej podstawie zlecił wypowiedzenie się co do stanu zdrowia zmarłego T. Ł. (1), w tym rodzaju schorzeń, stopnia ich zaawansowania stanowiących łącznie o zdolności lub jej braku do pracy powstałą w związku z naruszeniem sprawności funkcjonowania organizmu oraz wypowiedzenie się czy ewentualna niezdolność do pracy istniała w dacie 27 lipca 1996 roku lub nie później niż 18 miesięcy od tej daty oraz kiedy ta niezdolność powstała (postanowienie – k. 37 a.s.).

Dzień 27 stycznia 1998 roku jest datą powstania niezdolności, która powodowałaby nabycie prawa do renty.

W opinii z dnia 29 lipca 2015 roku biegły pulmonolog wskazał, iż na podstawie dokumentacji znajdującej się w aktach sprawy oraz dokumentacji lekarskiej w nich zawartej, stwierdził że zmarły T. Ł. (1) w listopadzie 2012 roku zachorował na gruźlicę płuc, leczony początkowo w Poradni Lekarza Rodzinnego w C. a od 10.12.2009 roku do 26.08.2010 roku był leczony w Szpitalu w A. z powodu gruźlicy płuc i objawów przewlekłej obturacyjnej choroby płuc. Był leczony przeciwprątkowo. Następnie leczył się w ambulatoryjnie w Poradni Lekarza Rodzinnego (...) w C. od 23. 11.2009 roku do 26.08.2014 roku z powodu objawów przewlekłej obturacyjnej choroby płuc / (...)/. Przyjmował leki wziewne rozszerzające oskrzela i sterydami. Miał uznaną niepełnosprawność stopnia lekkiego od 2010 roku. Zmarł (...) roku.

Ostatecznie na podstawie dostępnej dokumentacji medycznej zawartej w aktach sprawy stwierdził u T. Ł. (1) schorzenia pulmonologiczne: przebytą gruźlicę płuc i obturacyjną chorobę płuc. W przedłożonej dokumentacji nie ma badań, które wskazywałyby, że T. Ł. (1) miał objawy niewydolności oddechowej kwalifikującej go do uznania za niezdolnego do samodzielnej egzystencji. Stopień upośledzenia sprawności organizmu zmarłego kwalifikował go do uznania za całkowicie niezdolnego do pracy w okresie od 10.12.2009 roku do 31.12.2010 roku - w okresie leczenia gruźlicy płuc a następnie do częściowej niezdolnego do pracy od stycznia 2011 roku do (...). Brak jest w dokumentacji dowodów - badań gazometrii, spirometrii, które wykazywałyby taki stopień upośledzeni sprawności organizmu zmarłego, kwalifikujący do uznania go za całkowicie niezdolnego do pracy.

Zdaniem biegłego z dokumentacji medycznej zawartej w aktach sprawy wynika, że zmarły T. Ł. (1) przed rokiem 2009 nie chorował i nie był leczony z powodu schorzeń układu oddechowego, w związku z tym do 27 lipca 1997 jak również nie później iż w ciągu 18 miesięcy od tego dnia nie był niezdolny do pracy. (opinia k. 41-42as)

Żadna ze stron nie kwestionowała opinii. Nie zanegowała opinii sama wnioskodawczyni. Oświadczyła, że nie ma żadnych innych dowodów dotyczących stanu zdrowia jej męża, nie składała nowych wniosków dowodowych.

Powyższy stan faktyczny został ustalony w oparciu o przytoczone dowody z opinii biegłego lekarza sądowego, dowody z dokumentów znajdujących się w aktach sprawy oraz organu rentowego, które obdarzono wiarą w całości. Zostały one sporządzone w przepisanej formie, w oparciu o obowiązujące w dacie ich wydania przepisy prawne, przez kompetentne osoby w ramach przysługujących im uprawnień. Ich treść nie była kwestionowana przez żadną ze stron, nie budziły one również wątpliwości Sądu.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje :

Odwołanie wnioskodawczyni jest niezasadne.

Istotą sporu w niniejszej sprawie było ustalenie, czy zmarły T. Ł. (2), na dzień śmierci spełniał warunki wymagane do uzyskania emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy.

W myśl art. 65 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2013 roku poz. 1440) renta rodzinna przysługuje uprawnionym członkom rodziny osoby, która w chwili śmierci miała ustalone prawo do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy lub spełniała warunki wymagane do uzyskania jednego z tych świadczeń. Z ust. 2 cytowanego przepisu wynika, iż przy ocenie prawa do renty przyjmuje się, że osoba zmarła była całkowicie niezdolna do pracy.

Stosownie do art. 57 ust. 1 ustawy renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który spełnił łącznie następujące warunki:

1) jest niezdolny do pracy;

2) ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy;

3) niezdolność do pracy powstała w okresach, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1 i 2, pkt 3 lit. b, pkt 4, 6, 7 i 9, ust. 2 pkt 1, 3-8 i 9 lit. a, pkt 10 lit. a, pkt 11-12, 13 lit. a, pkt 14 lit. a i pkt 15-17 oraz art. 7 pkt 1-3, 5 lit. a, pkt 6 i 12, albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów.

Przepisu ust. 1 pkt 3 nie stosuje się do ubezpiezonego, który udowodnił okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiety lub 25 lat dla mężczyzny oraz jest całkowicie niezdolny do pracy. (ust.2)

Według art. 58 ust. 1 pkt 5 warunek posiadania wymaganego okresu składkowego i nieskładkowego, w myśl art. 57 ust. 1 pkt 2, uważa się za spełniony, gdy ubezpieczony osiągnął okres składkowy i nieskładkowy wynoszący łącznie co najmniej 5 lat - jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 30 lat. Okres, o którym mowa w ust. 1 pkt 5, powinien przypadać w ciągu ostatniego dziesięciolecia przed zgłoszeniem wniosku o rentę lub przed dniem powstania niezdolności do pracy; do tego dziesięcioletniego okresu nie wlicza się okresów pobierania renty z tytułu niezdolności do pracy, renty szkoleniowej lub renty rodzinnej. (ust.2)

Przepisu ust. 2 nie stosuje się do ubezpiezonego, który udowodnił okres składkowy, o którym mowa w art. 6, wynoszący co najmniej 25 lat dla kobiety i 30 lat dla mężczyzny oraz jest całkowicie niezdolny do pracy. (ust.4)

Poza sporem jest, że T. Ł. (1) w chwili śmierci nie miał prawa do emerytury. W dacie zgonu nie spełniał warunków do nabycia tego świadczenia gdyż nie osiągnął jeszcze powszechnego wieku emerytalnego. Nie uzyskał również uprawnień do emerytury we wcześniejszym wieku gdyż nie udowodnił niezbędnego okresu wykonywania pracy w warunkach szczególnych.

W toku niniejszego postępowania ustalono, iż zmarły T. Ł. (1) nie spełnił warunków do ustalenia renty z tytułu niezdolności do pracy, gdyż nie został udowodniony wynikający z art. 57 ust.1 pkt 2 ustawy wymagany 5-letni okres ubezpieczenia w 10-leciu poprzedzającym datę powstania niezdolności do pracy lub datę zgonu. W 10-leciu poprzedzającym datę zgonu jak i datę powstania ustalonej przez biegłego niezdolności do pracy – 10 grudnia 2009 roku T. Ł. (1) nie posiadał żadnego okresu ubezpieczeniowego.

Nie legitymował się 30 letnim okresem składkowym gdyż do okresów ubezpieczeniowych zalicza się nie okresu zarejestrowania jako bezrobotny ale okres pobierania z tego tytułu zasiłku dla bezrobotnych, co wynika z art.6 ust. 1 pkt 9 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. Zatem okres ubezpieczeniowy T. Ł. (1) nie ulega zwiększeniu o okres wskazywany przez odwołującą.

Tak więc nie może mieć do niego zastosowania przepis ust. 4 art. 58 ustawy i w tej sytuacji bez znaczenia jest, że biegły ustalił, że T. Ł. (1) w okresie od 10.12.2009r. do 31.12.2010r. został uznany przez biegłego za całkowicie niezdolnego do pracy, tym bardziej, że na dalszy okres do daty śmierci T. Ł. (1) biegły uznał u niego częściową niezdolność do pracy. Wówczas do ustalenia prawa do renty niezbędne byłoby udowodnienie, że niezdolność powstała w okresie ubezpieczenia lub nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ich ustania. T. Ł. (1) wykonywał zatrudnienie do 30.06.1995r., za lipiec 1995r. otrzymał odszkodowanie za skrócony okres wypowiedzenia a potem jedynie w okresie od 28 lipca 1995r. do 27 lipca 1996r. pozostawał w ubezpieczeniu społecznym pobierając zasiłek dla bezrobotnych.

Niezdolność do pracy powstała znacznie później niż uprawniało to go do renty.

W świetle powyższych ustaleń, uznać należy, T. Ł. (1) w dacie śmierci nie spełniał warunków ani do emerytury ani do renty a zatem w niniejszej sprawie nie zostały spełnione warunki do ustalenia prawa do renty rodzinnej dla K. Ł..

Mając powyższe na uwadze w oparciu o powołane wyżej przepisy oraz na mocy art.477¹⁴ § 1 k.p.c. Sąd orzekł jak w sentencji.